

45
km

Waotterroute

'Waot-ter-rot' (zelfst. nw.) iemand die zich thuis voelt in het water

Gewonnen van het water

In de Krimpenerwaard speelt water een speciale rol. Het eiland is omgeven door drie rivieren en doorkruist door talloze sloten en wetingen. Al eeuwenlang zijn we bezig om het land bewoonbaar te maken en te houden.

Vroeger was de Krimpenerwaard een moerasgebied. Op een dikke laag veen groeiden bomen en struiken. Duizend jaar geleden begon de ontginning van de Krimpenerwaard. Veel bomen en struiken moesten eraan geloven. Sloten en kades kwamen ervoor in de plaats. Langs de wegen kwamen boerderijen waar de eerste boeren gingen wonen.

Door de afvoer van het water werd de veengrond droog. De bodem zakte steeds verder in, waardoor het land lager kwam te liggen dan de rivieren. Er waren dijken nodig om het laaggelegen land te beschermen. Windmolens pompten het overtollige water naar de rivieren. In de 19de eeuw stonden er wel een stuk of vijftig. Later namen de stoomgemalen het werk van de molens over. In gemaal De Hooge Boezem kun je de watergeschiedenis in een notendop bekijken.

Ga fietsen en ontdek de verhalen van de Krimpenerwaard

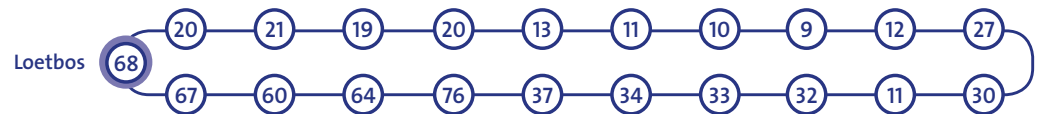

Parkeren en fietsen

P + R station Gouda Goverwelle
Achter de Kerk 3 in Stolwijk,
TOP Loetbos, nabij Loet 6, 2941 LB Lekkerkerk

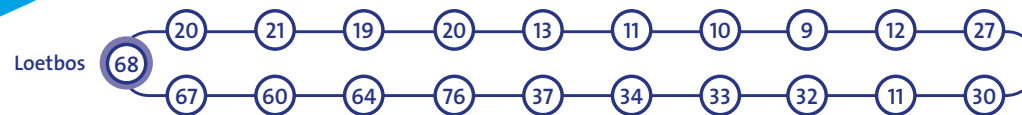
Fietsen huren? Kijk op uitdewaard.nl/fietsverhuur

De route volgt het netwerk van fietsknooppunten. U kunt op elke plek starten met de route.

Waotterroute

Wat komt u onderweg tegen?

1 Het Loetbos

Het oude veenriviertje De Loet stroomt dwars door het Loetbos, een jong natuur- en recreatiegebied. Tussen twee rivierarmen zijn eilandjes aangelegd met bos, moeras, rietland, poelen en plassen. Het is aantrekkelijk voor vogels en andere dieren. Een deel van het bos is stiltegebied, zodat de natuur rustig zijn gang kan gaan.

2 Schuurkerk Berkenwoude

Naast de Hervormde Kerk staat een typische schuurkerk. De kerk lijkt qua vorm op een schuur en stamt uit de tijd dat aanhangers van niet-officieel toegestane religies in preekchuren en schuilkerken samen kwamen.

3 Eendenkooi Nooitgedacht

De Krimpenerwaard heeft van oudsher eendenkooien gekend. Een ervan is Nooitgedacht. De kooiker lokte wilde eenden met zijn tamme eenden naar de eendenkooi. De wilde eenden volgden de tamme eenden door de smalle, bochtige slootjes van de eendenkooi, ook wel de pijp genoemd, en belandden in de val. Hier komt de uitdrukking 'de pijp uitgaan' vandaan. Eendenkooien worden omsloten door hoge bossen en zijn daardoor makkelijk te herkennen.

zuidhollandslandschap.nl

4 Gouderakse Landscheiding

Landscheidingen zijn kades die aan de achterzijde van een ontginning werden aangelegd. Ze moesten buitenwater en het water van naburige ontginningen tegenhouden. De Gouderakse Landscheiding is er een van.

5 Stolwijkersluis

Het rivierwaterpeil is aanzienlijk hoger dan het waterpeil van sloten en andere binnenwateren. Langs de Hollandsche IJssel, bijvoorbeeld bij de Stolwijkersluis, is dit verschil het best te zien. De Hollandsche IJssel is een getijdenrivier, waardoor het waterpeil ook nog varieert, afhankelijk van eb en vloed.

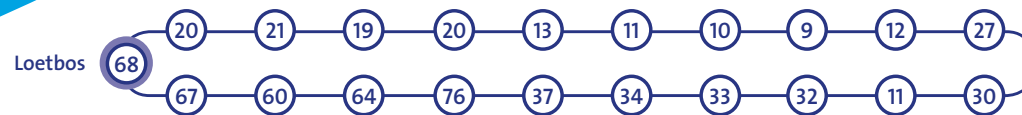
6 Haastrechtse molen

Vroeger stonden er in de Krimpenerwaard zo'n vijftig windmolens om het overtollige water uit de polders naar de rivier te malen. Er zijn er nu nog drie intact. De Haastrechtse molen is er een van. De poldermolen dateert uit 1862 en werd gebruikt om overtollig water uit de polder Beneden Haastrecht af te voeren.

Waotterroute

Wat komt u onderweg tegen?

7 Museum Bisdom van Vliet

Haastrecht kent vele monumenten en had vroeger een vooraanstaande positie. Dat is nog te zien aan het kleine raadhuis uit de zeventiende eeuw en aan het museum Bisdom van Vliet. In deze negentiende-eeuwse patriciërs-woning kun je het Victoriaanse interieur bewonderen.

bisdomvanvliet.nl

8 Poldermuseum Gemaal de Hooge Boezem

Gemaal de Hooge Boezem werd in 1872 gebouwd in de kom van Haastrecht, aan de Vlist. Het is nu een poldermuseum waar je van alles te weten komt over ontginning, bemaling en waterbeheer in de Krimpenerwaard.

gemaalhaastrecht.nl

9 Polder De Hooge Boezem

Eind vijftiende eeuw werd achter Haastrecht een nieuwe waterberging aangelegd: polder de Hooge Boezem. Vanuit de polders werd het water met molens naar de Vlist gepompt. Daarna pompten zeven molens het water uit de Vlist naar Polder de Hooge Boezem. Van daaruit kon het water naar de IJssel vloeien. In 1914 werd de waterafvoer via Polder de Hooge Boezem gestaakt. Precies 100 jaar later werd polder De Hooge Boezem weer als waterbergingsgebied in gebruik genomen.

10 Molen de Bachtenaar

Aan de West Vlisterdijk ligt molen de Bachtenaar, vernoemd naar het watertje dat tussen de molen en de rivier De Vlist loopt. De 300 jaar oude poldermolen diende om het water uit de polder Bergambacht naar de Vlist te pompen. Na vele jaren van matig onderhoud staat de molen er nu weer prachtig bij.

11 Ijskelders Ammerstol

In Ammerstol is eeuwenlang op zalm gevestigd. De vis werd bewaard in ijskelders. Onder enkele huizen in het dorp zijn nog ijskelders te vinden. Meestal zijn alleen het deurtje en trapje nog zichtbaar. Vroeger werden in de winter grote stukken ijs uitgehakt en in de kelder gelegd. In de zomer werd de zalm daarin bewaard.

12 Versterken van de Lekdijk

Begin deze eeuw is het Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard gestart met het versterken van de Lekdijk. Op verschillende plaatsen bleek de dijk niet sterk en/of hoog genoeg. Bijvoorbeeld tussen Bergambacht en Schoonhoven, bij Lekkerkerk en bij Krimpen aan den IJssel. Dankzij de versterking blijft de Krimpenerwaard ook bij hoog water droog.

Colofon

Deze fietsroute is een uitgave van de Groenalliantie Midden-Holland

Postbus 341, 3100 AH Schiedam
Telefoon (010) 298 1010, e-mail: gzh@pzh.nl

Kijk voor toeristische informatie ook op uitindewaard.nl en groenehart.nl

[facebook.com/HeerlijkBuiten](https://www.facebook.com/HeerlijkBuiten)
twitter.com/HeerlijkBuiten
heerlijkbuiten.nl/groenalliantie

Fotografie:
Eric Fecken Fotografie
© 2015